

2020-06-26

Sveriges regering

EU-kommissionen

Sveriges riksdag

Arbetsmarknadsdepartementet

Näringsdepartementet

Europaforum norra Sveriges synpunkter på sammanhållningspolitiken inom EU:s budgetförslag samt Next Generation EU

Europaforum Norra Sverige (EFNS) är ett nätverk för politiker på lokal och regional nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen och Västernorrland. EFNS är en mötesplats och kunskapsarena där EU:s politik analyseras och diskuteras i de avseenden den berör norra Sverige. EFNS bevakar Europeiska frågor för att påverka EU:s lagstiftning, EU:s strategier och handlingsprogram samt EU:s budget. Syftet med EFNS är att tillvarata och främja norra Sveriges intressen både på den europeiska arenan och i förhållanden till den nationella nivån i frågor med ett tydligt europeiskt perspektiv.

Europaforum norra Sverige:

- Välkomnar ambitionen att starta om den europeiska ekonomin
- Välkomnar fokus och förlängning av EU:s sammanhållningspolitik
- Uppmanar till flexibilitet och regional anpassning av EU:s sammanhållningspolitik
- Uppmanar EU att slå vakt om det europeiska Arktis legala status i REACT-EU
- Uppmanar EU att vara en viktig facilitator för hållbar utveckling i det europeiska arktis

EFNS välkomnar ambitionen att starta om den europeiska ekonomin

Inför kommande förhandlingar och triloger mellan EU:s medlemsländer, Europaparlamentet och Europeiska kommissionen om det reviderade förslaget till EU:s nästa långtidsbudget 2021-2027, samt införandet av ett nytt återhämtningsinstrument, Next Generation EU, vill EFNS välkomna och stödja den ambition som angavs i förslagen från Europeiska kommissionen den 27 maj 2020.

EFNS välkomnar fokus och förlängning av EU:s sammanhållningspolitik

EU:s sammanhållningspolitik har varit avgörande för utveckling över tid och är ett grundläggande investeringsinstrument för kapacitetsuppbyggnad, kompetensförsörjning, transport och digital infrastruktur, forskning och utveckling samt kommersialisering och internationalisering av små och medelstora företag i norra Sverige. Därför välkomnar EFNS de grundläggande principerna för *Next Generation EU* att fokusera på grön och digital övergång med *European Green Deal* som huvudstrategi och EU:s sammanhållningspolitik som det primära investeringsinstrumentet.

Fortsättningen av EU:s ambitiösa program för sammanhållningspolitik 2021-2027 i kombination med en tvåårig förlängning av nuvarande program med exceptionell flexibilitet som etablerats inom ramen för Coronavirus Response Investment Initiative (CRII+) är

avgörande, eftersom programmen är viktiga komponenter i regionala insatser för att hela Europa ska både återhämta sig från den ekonomiska nedgången och förbättra förutsättningarna för hållbar tillväxt inom en snar framtid. Åtgärderna måste fortsättningsvis anpassas på lokal och regional nivå så att de kan tillgodose behoven och potentialen i varje region.

EFNS uppmanar till flexibilitet och regional anpassning av EU:s sammanhållningspolitik

Det upprätthållna stödet genom *Europeiska regionala utvecklingsfonden* (ERUF) och *Europeiska socialfonden+* (ESF+) erkänns och uppskattas av EFNS. Effekterna och de långsiktiga resultaten av dessa stödformer för regioner med långa avstånd, brist på kritisk massa och institutionell kapacitet kan inte underskattas. Flexibiliteten för investeringsprioriteringar inom ERUF, inklusive undantag från tematisk koncentration för att investera i och ansluta avlägsna områden genom smart infrastruktur och IKT kommer att vara ett viktigt möjliggörande element för en grön och digital övergång i det europeiska Arktis.

EFNS efterlyser flexibilitet för att kunna investera i flygplatsinfrastruktur och därmed stödja omstarten av ekonomisk verksamhet i de nordligaste regionerna i Europa. Den totala nedstängningen av flygtrafik på grund av virusutbrottet har smärtsamt visat på samhällen och företags bräcklighet och beroende av tillgång till flygplatser, såsom inom turism, testbäddar till globala industrier, samt små och medelstora företag som levererar nischprodukter och tjänster genom globala värdekedjor. Samtidigt som flygindustrin genomgår en nedgång i efterfrågan så utvecklas tekniken för att minska koldioxidutsläppen väldigt snabbt. En industriell omvandling som kommer att kräva betydande investeringar i flygplatsinfrastruktur, särskilt i regioner med långa avstånd där det inte finns några rimliga alternativ till flygtrafik.

EFNS uppmanar EU att slå vakt om det europeiska Arktis legala status i REACT-EU

Situationen för småföretag i de nordligaste regionerna är kritisk, särskilt för små och medelstora företag inom turistsektorn som har drabbats hårt av stängda gränser. Omedelbara insatser som stöd och lån, investeringar och anpassade regler är nödvändigt för att inte förlora företag och jobb. Tilldelningen av extra medel avsedda för de glesbefolkade områdena på grund av de svåra territoriella förhållandena som gör de nordligaste regionerna särskilt sårbara är strategiskt viktigt för både kort- och långsiktig utveckling. Förutsättningarna för ekonomisk tillväxt och regional utveckling är anmärkningsvärt olika i Europa, vilket blir särskilt tydligt under lågkonjunkturer som den nuvarande pandemin genererar.

EFNS välkomnar tillskottet som kanaliseras genom initiativet *Recovery Assistance for Cohesion and Territories in Europe* (REACT-EU). Även om förslaget inte ger de nordligaste regionerna, som uppfyller kriterierna i artikel 2 i protokoll nr 6 till anslutningsfördragen från 1994, en likartad rättslig grund som de yttersta randområdena såsom i de gemensamma bestämmelserna för ERUF och ESF+. Det är av yttersta vikt för EU att fortsätta säkerställa den legala statusen för regioner med geografiska och permanenta naturliga nackdelar belägna i det europeiska Arktis, de nordliga glesbefolkade områdena.

EFNS uppmanar EU att vara en vital facilitator för hållbar utveckling i det europeiska Arktis

EFNS välkomnar förslaget att stärka *Just Transition Fund* (JTF) för att påskynda övergången mot klimatneutralitet. Vidare vill EFNS understryka vikten av att åtgärderna inom JTF samverkar i samordning med de övergripande investeringarna för resiliens och hållbar utveckling för att undvika finansiella undanträngningseffekter och parallella politiska strukturer. Regional samordning behövs både när det gäller resurser med effektiv medfinansiering från ERUF och ESF +, såväl som strategisk anpassning av politiken i nära samarbete med de regionalt utvecklingsansvariga organisationerna. Förmågan att samfinansiera JTF-åtgärder är en utmaning som kommer att kräva synkroniserat stöd från nationell nivå, den privata sektorn och en utvärdering av andra typer av finansiella instrument.

Strategierna för smart specialisering (S3) erbjuder både en analytisk grund och en strategisk samordning av lokala, regionala, nationella och europeiska insatser för industriell omställning, hållbar utveckling och diversifiering av de regionala ekonomierna. De regionala investeringsprioriteringarna som fastställs i smarta specialiseringsstrategier är därför lämpliga åtgärder för att utgöra kärnan i de territoriella omställningsplanerna för JTF som ska genomföras i de nordliga glesbefolkade regionerna.

Slutligen bör EU fortsätta att fördjupa dialogen med regioner om framtiden för EU:s arktiska politik med fokus på de tre huvudpelarna att motverka klimatförändringar, främja hållbar regional utveckling och stärka det internationella samarbetet. EFNS är beredda att fortsätta att vara en konstruktiv och engagerad partner, och hoppas att EU kommer att fortsätta att lyssna på, tro på och investera i det europeiska arktis som en port till det större Arktis och i slutändan bidra till en global hållbar utveckling.

Antogs av Europaforum norra Sverige den 26 juni 2020

Glenn Nordlund (S) Ordförande EFNS Region Västernorrland	Åsa Ågren Wikström (M) Vice ordförande EFNS Region Västerbotten	Nils-Olof Lindfors (C) Region Norrbotten	Elise Ryder Wikén (M) Region Jämtland Härjedalen
Jonny Lundin (C) Region Västernorrland	Rickard Carstedt (S) Region Västerbotten	Britta Flinkfeldt (S) Norrbottens Kommuner	Robert Uitto (S) Region Jämtland Härjedalen
Erik Lövgren (S) Kommunförbundet Västernorrland	Ann Åström (S) Region Västerbotten	Anders Josefsson (M) Norrbottens Kommuner	Thomas Andersson (C) Region Jämtland Härjedalen
			Daniel Danielsson (C) Kommunerna i Jämtlands län